

SLOVANSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

~~B2781~~

B 6325

B 2781

E 9015772

Statut

deželne prisilne delavnice in njenega od- delka za mlade pobiljševance v Ljubljani.

I. oddelek.

Splošne določbe.

§ 1.

Namen prisilne delavnice.

Zavodu je namen, siliti vanj oddane osebe moškega spola k rednemu, njih močem in zmožnostim primernemu delu in zlasti delovati na to, da se npravno pobiljšajo in bolje usposobijo za zaslužek.

§ 2.

Namen oddelku pobiljševancev.

Namen temu posebnemu oddelku je, kar najbolj pospeševati npravno in versko vzgojo vanj oddanih mladih oseb moškega spola, njih nedostatno šolsko izobrazbo popolnjevati in jih, kolikor mogoče, poučevati v kakem delu, ki je primerno njih zmožnostim in jim bo v po-
znejšem življenju donášalo zaslužka.

§ 3.

Imenovanje pridrževancev.

V deželni prisilni delavnici pridrževane osebe se imenujejo „prisiljenci“ in v oddelku mladih poboljševancev pridrževane „poboljševanci“.

§ 4.

Pogoji za sprejem.

Z državnima zakonoma z dne 24. maja 1885. l., drž. zak. št. 89 in 90, je določeno, katere osebe moškega spola se smejo sprejemati v prisilno delavnico ali v njen oddelek za poboljševance.

Sprejemati se ne smejo osebe:

1. ki niso porabne niti za lažje opravke;
2. ki so bolne na duhu;
3. ki so bolne za nalezljivimi boleznimi, dokler ne ozdravijo.

§ 5.

Koliko časa se pridržujejo osebe v zavodu.

Koliko časa se osebe pridržujejo v zavodu, je odvisno od tega, kdaj se doseže namen pridrževanja.

Vendar se moške ne smejo pridrževati nad 3 leta in mlade osebe ne nad 20. leto življenja (§§ 9. in 14. zakona z dne 24. maja 1885. l. (drž. zak. št. 90).

§ 6.

Pogoji za izpust.

Ko minejo pogoji za sprejem, ali ko je dosežen namen pridržbe, ter tudi kadar je zagotovljen obstanek pridržane osebe ob nje izpustu, je predlagati izpust.

§ 7.

Vodstvo in uprava zavoda.

Vrhovno vodstvo in uprava zavoda pristojita deželnemu odboru, ki opravlja ta svoj posel po obstoječih predpisih in dotičnih sklepih deželnega zbora. Policijsko višje nadzorstvo izvršuje državna uprava, kateri je po zakonu ta naloga pridržana.

§ 8.

Zastopati zavod na zunaj, pristoji ravnatelju.

II. oddelek.

Domača komisija.

§ 9.

Nje sestava.

Domača komisija je sestavljena iz zastopnika deželne vlade, zastopnika deželnega odbora, zavodovega ravnatelja, domačega duhovnika, domačega zdravnika ter iz učitelja, v kolikor gre za zadeve poboljševancev.

Domača komisija sme na svoje posvete vabiti strokovne organe.

§ 10.

Nje področje.

Domači komisiji se je informirati o vseh razmerah zavoda in o vseh zadevah, ki so v zvezi z njegovim namenom, o njih se posvetovati in predloge staviti;

deželnemu odboru zaradi premembe obstoječih predpisov in pravil podajati nasvete; sprejemati prošnje in pritožbe prisiljencev in poboljševancev in o njih odločevati; predlagati poklicani deželni komisiji izpust prisiljencev in poboljševancev.

§ 11.

Konstituiranje.

Domači komisiji predseduje vsakokratni zastopnik deželnega odbora; zapisnikarja določuje komisija.

Predsednik sklicuje komisijo na seje, vodi razprave in konstatira storjene sklepe.

O vsaki seji se piše zapisnik, ki ga morata podpisati predsednik in zapisnikar.

§ 12.

Seje.

Domača komisija se shaja, kadar je potreba, najmanj pa enkrat vsak mesec.

§ 13.

Poslovanje.

Vsi člani domače komisije, zlasti pa zavodovi organi, ki imajo v njej sedež in glas, so poklicani, v komisiji poročati in predlagati.

O predlogih se razpravlja in glasuje. Pri glasovanju odločuje relativna večina glasov, ob enolikoglasju pa predsednik.

§ 14.

Izvršitev sklepov.

Sklepe domače komisije je izvrševati nje predsedniku, oziroma zavodovemu organu, v čigar področje spadajo dotične zadeve. O izvršitvi je poročati domači komisiji.

§ 15.

Predlaganje prepisov sejnih zapisnikov deželniima oblastvoma.

Prepise sejnih zapisnikov je takoj po vsaki seji predložiti deželni vladi in deželnemu odboru.

Izvirne zapisnike je shraniti, na koncu leta sešiti in jim pridejati kazalo.

III. oddelek.

Upravni organi in pazniško osebje.

§ 16.

Sistemiziranje služb.

Sistemiziranje in dotiranje uradniških in pazniških služb pristoji deželnemu zastopu.

§ 17.

Nameščanje uradnikov in paznikov.

Stalno imenovanje ravnatelja pristoji deželnemu zboru, njega imenovanje pa mora odobriti državna uprava. Vse druge službe oddaja deželni odbor.

§ 18.

Dolžnosti ravnateljeve.

Ravnatelju je voditi zavod in ga zastopati. On vzdržuje hišni red in izvršuje po vsakočasnih zakonitih določilih, tačas po ukazu c. kr. notranjega ministrstva z dne 4. julija 1860. l., drž. zak. št. 173, in po zakonu z dne 15. novembra 1867. l., drž. zak. št. 131, disciplinskokazensko oblast nad prisiljenci in poboljševanci. Njemu je tudi skrbeti za vzdrževanje poslopij, za nabavo zavodovih potrebščin in za uporabo njegovih izdelkov. Njemu pripada tudi gospodarstvo z zakladom in z blagajnico in uprava materijalij.

§ 19.

Dolžnosti kontrolorjeve.

Ravnatelju je prideljen kontrolor, ki ga zastopa, podpira v upravnih poslih, zlasti pa opravlja računstvo. Kontrolor ima tudi drugi ključ do blagajnice, je soodgovoren za blagajnico, za materijalije in za drugo gospodarstvo. Kadar je kontrolor zadržan, izvrševati svoja opravila, odredi deželni odbor, kar je primerno zaradi njegove substitucije

§ 20.

Dolžnosti stražnega nadzornika.

Kot tretji uradnik posluje stražni nadzornik. Njemu je skrbeti za red in varnost v hiši in pri oddelkih, ki delajo zunaj hiše. Dalje mu je skrbeti za to, da stražniki in pazniki opravljajo svojo službo po predpisih hišnega reda in po ukazilih ravnateljstva. V kolikor bi ne bilo v kvar njegovi službi, se sme stražni nadzornik uporabljati tudi za pisarniško delo.

§ 21.

Dolžnosti domačega duhovnika.

Domačemu duhovniku sta na skrbi dušno pastirstvo in pouk v verstvu za katoliške prisiljence in poboljševance. Sporazumno z učiteljem mu je tudi primerno vplivati na nadzorovanje, vzgojo in razvoj poboljševancev ter kolikor mogoče njega podpirati tudi pri pouku, kadar je treba.

Domačemu duhovniku je dalje na skrbi knjižnica prisiljencev in poboljševancev, nje dopolnjevanje, razvidnost in poraba.

Glede dušnega pastirstva in verskega pouka za prisiljence in poboljševance, ki niso katoliške vere, se skrbi dogovorno z dotičnimi bogočastnimi predstojništvi.

§ 22.

Dolžnosti zavodovega zdravnika.

Zdravniku je zdraviti obolele prisiljence in poboljševance in paziti na vse, kar vpliva na zdravstveno stanje v zavodu. Ako se zahteva, se mora tudi izreči, ali so dopustne disciplinske kazni z ozirom na duševno in telesno stanje kakega prisiljenca ali poboljševanca. Zdraviti mu je tudi zavodove organe po določenih službenega navodila.

§ 23.

Dolžnosti učitelja za poboljševance.

Učitelju je poučevati poboljševance v predmetih ljudske šole, oziroma obrtne nadaljevalne šole, in to glede na njih prvotno omiko in po predpisih ter ukazih šolskih oblastev. Njemu je dalje sporazumno z domačim duhovnikom primerno vplivati na nadzorovanje, vzgojo in razvoj poboljševancev, potem skrbeti za cerkveno petje in za knjižnico poboljševancev, nje dopolnjevanje, razvidnost in porabo.

§ 24.

Dolžnosti delovodcev.

Za pouk poboljševancev v rokodelstvih je uporabljati izmed stražnikov sposobne delovodce, katerim se sme, ako so dovolj splošno izobraženi, poverjati tudi nadzorstvo nad poboljševanci.

§ 25.

Dolžnosti nadpaznikov.

Nadpazniki so podrejeni stražnemu nadzorniku in opravljajo službo pri hišni policiji in hišni upravi po njegovih odredbah. Z ravnateljevim dovoljenjem jih sme stražni nadzornik uporabljati tudi zunaj zavoda.

§ 26.

Dolžnosti paznikov.

Paznikom je opravljati stražo v hiši in pri zunaj delajočih oddelkih; nadzorovati jim je dalje prisiljence pri delu, med počitki in po noči.

IV. oddelek.

Stražna služba.

§ 27.

Razdelki stražne službe.

Stražna služba je razdeljena v notranjo in vnaujo službo, le-ta pa v stražno službo vojaško in stražno službo pazniško pri zunaj delajočih oddelkih.

§ 28.

Notranja stražna služba.

V zavodu samem opravljajo stražno službo pazniki.

Po koliko je vsak čas biti paznikov v službi, kako se menjavajo in kako jim je opravljati službo, to določuje stražni nadzornik po napotilih ravnateljevih.

§ 29.

Stražna služba vojaška.

Za stražo zavoda daje vojaška garnizija potrebno moštvo. Glede množine vojaških stražnikov, števila in stojišč stražnikov ter glede njih vedenja velja poseben dogovor deželnega odbora z vojaškim oblastvom.

§ 30.

Stražna služba pri detaširanih ali zunaj delajočih oddelkih.

K detaširanim ali zunaj delajočim oddelkom prideljuje paznike stražni nadzornik po ravnateljevih ukazilih; on tudi določuje njih število, menjavo in opravila.

§ 31.

Uniforma in orožje stražnikov.

Stražniki morajo biti v službi uniformirani in oboroženi. Uniforma in orožje sta določeni v navodilu za stražno osebje.

§ 32.

Poučevanje stražnikov.

Stražnike poučuje v njih dolžnostih in vedenju stražni nadzornik na podstavi službenega navodila za paznike in hišnega reda. Vsak stražnik dobi en izvod tega navodila.

§ 33.

Nadzorovanje stražnikov in paznikov.

Stražnemu nadzorniku je dalje nadzorovati stražnike in paznike v zavodu in zunaj zavoda.

§ 34.

Službeni pregreški nadpaznikov in paznikov.

Službene pregreške nadpaznikov in paznikov kaznujeta po določilih službenega navodila stražni nadzornik in ravnatelj, oziroma domača komisija in deželni odbor.

V. oddelek.

Opravki in razvrstitvev prisiljencev in poboljševancev.

§ 35.

Splošno načelo.

Prisiljence in poboljševance je po njih spretnosti in osebnosti uporabljati:

1. pri gospodarskih delih v zavodu,
2. pri delih, ki jih izvršuje zavod v svoji režiji bodisi za svoje potrebe, za druge deželne zavode ali za vnanje podjetnike,

3. pri delih za tuje podjetnike v zavodu in zunaj zavoda.

§ 36.

Uporabljanje prisiljencev zunaj zavoda.

Za dela zunaj zavoda se smejo uporabljati samo prisiljenci, ki niso begosumni in se tudi drugače s svojim vedenjem niso izkazali nevrednih take ugodnosti, in to praviloma v oddelkih po najmanj 10 mož in pod nadzorstvom paznika.

§ 37.

Uporabljanje poboljševancev.

Poboljševanci naj delajo, kolikor mogoče, pri rokodelstvih in se v njih izučujejo. Poboljševance, ki se ne pečajo z nobenim rokodelstvom, je uporabljati edinole v zavodu ali v drugih deželnih zavodih pri poljskem in vrtnem delu.

Poboljševancem je dajati tudi priliko za deške igre in za telovadbo. Sedaj pa sedaj naj se napravljajo ž njimi pod primernim nadzorstvom izprehodi po mestu ali po okolici ter hkratu prilično ogledujejo delavnice, tovarne itd.

§ 38.

Detaširani oddelki prisiljencev.

Vsled odredbe deželnega odbora smejo oddelki prisiljencev biti detaširani pri vnanjem delu tudi za dalje časa. Vselej pa je zadobiti pritrdilo od c. kr. deželne vlade in tudi dotično c. kr. politično okrajno oblastvo obvestiti o detaširanju. Taki oddelki morajo praviloma

šteti po 20 prisiljencev in imeti po 3 paznike. Oskrbovati jih je, če je le mogoče, v svoji režiji.

§ 39.

Določevanje dela.

Pri kakšnem delu je uporabljati posameznega prisiljenca ali poboljševanca, to določuje ravnatelj.

§ 40.

Mera dela.

V kolikor dopušča vrsta dela, se naloži vsakemu prisiljencu in poboljševancu vsak dan določena, njegovim močem in zmožnostim primerna mera dela.

§ 41.

Prevrstitev iz delovnega oddelka v drug delovni oddelek.

Domači komisiji pristoji, prisiljence ali poboljševance na njih prošnjo ali na predlog komisijskega člana prevrstiti v drug delovni oddelek.

§ 42.

Prosti dnevi.

Ob cerkvenih praznikih je opravljati v vseh oddelkih in razredih prisiljencev le najnujnejša dela; prisiljenci morajo ob teh dneh biti pri službi božji in se odpočiti od dela z branjem, pisanjem in razveseljevanjem.

VI. oddelek.

● **stroških za vzdrževanje in delovne premije.**

§ 43.

Poraba zavoda.

V zavodu se preskrbujejo najprej kranjski prisiljenci in poboljševanci, potem pa tudi prisiljenci in poboljševanci iz drugih dežel, zlasti iz Dalmacije, Goriške, Gornje Avstrijske, Istre, Koroške, Tirolske, s Predarlskega in iz Tržaškega ozemlja.

§ 44.

Oskrbni stroški za kranjske prisiljence in poboljševance.

Oskrbni in upravni stroški za kranjske prisiljence in poboljševance se plačujejo iz imovine zaklada kranjske prisilne delavnice, potem iz lastnih dohodkov zavodovega gospodarstva in iz dohodkov del teh prisiljencev in poboljševancev. Primanjkljaje pa pokriva kranjski deželni zaklad, ako ti prisiljenci in poboljševanci nimajo niti sami premoženja in ako ni niti drugih oseb, ki so po zakonih zavezane v plačilo oskrbnih stroškov in vzmorejo plačati.

§ 45.

Oskrbni stroški za tuje prisiljence in poboljševance.

V plačevanje oskrbnih in upravnih stroškov za tuje, v zmislu § 5. zakona z dne 24. maja 1885. l., drž. zak. št. 90,

v ta zavod oddane prisiljence in poboljševance služijo tudi najprej dohodki del teh prisiljencev in poboljševancev, primanjkljaje pa morajo plačevati dotični deželni zakladi v obliki prispevkov, katerih visočino določa kranjski deželni zastop.

§ 46.

Delovne premije.

Prisiljenci in poboljševanci nimajo pravice do plačila za svoje delo. Da pa delajo pridneje in se bolj zanimajo za delo, dobivajo premije, ki znašajo do 25 % od njih zaslužka.

§ 47.

Tarifa za mezde in za premije od zaslužkov.

Mezde in premije od zaslužkov se odmerjajo po tarifi, izdani vsakokrat od deželnega odbora.

§ 48.

Razpolaganje s premijami.

Premije se sicer zaračunjajo na imena dotičnih prisiljencev in poboljševancev in zapisujejo v njih depositnih knjižicah njim v prilog, preidejo pa v njih neprikrajšano last šele tisti dan, ko se izpuste.

Do izpusta služijo te premije najprej v povračilo za kako škodo, ki jo napravijo zavodu, dokler so v njem pridržani, bodisi z begom ali kako drugače.

§ 49.

Poraba premij v prid prisiljencem in pobiljševancem.

Če se lepo vedejo, se sme prisiljencem in pobiljševancem že v času, ko so v zavodu, izplačati del teh premij v nabavo dovoljenih užitkov, in sicer:

osebam v III. disciplinskem razredu 30 %, v II. razredu 50 % in v I. razredu 70 % zaslužnih premij.

§ 50.

Razdelitev prisiljencev in pobiljševancev v razrede.

Prisiljenci in pobiljševanci so glede na njih napredovanje v pobiljševanju razdeljeni v 3 razrede.

Vsak novovstopivši prisiljenec ali pobiljševanec se takoj uvrsti v III. razred in se pomakne po svoji pridnosti in svojem nravnem vedenju v II. in v I. razred.

To pomikanje določa domača komisija, vendar naj vsak prisiljenec in vsak pobiljševanec prebije praviloma vsaj šest mesecev v vsakem razredu.

§ 51.

Pomaknitev v nižji razred.

Da se prisiljenec ali pobiljševanec pomakne iz višjega v nižji disciplinski razred, to sme odrediti domača komisija.

VII. oddelek.

Hišni redi.

§ 52.

Hišni redi.

V mejah statutnih predpisov mora zavodovo ravnateljstvo za vsak oddelek sestaviti hišni red in ga po domači komisiji predložiti v odobritev deželnemu odboru in deželni vladi.

§ 53.

Razglasitev hišnih redov.

Hišne rede je po odobritvi priobčiti vsem zavodovim organom, da se ravnajo po njih, ter jih razglasiti prisiljencem in poboljševancem ustno in jih tudi pribiti očitno na primernih mestih po sobah, učilnicah in delavnicah.

§ 54.

Zaveznost hišnih redov.

Hišni redi so od dne njih razglasitve zavezni za zavodove organe ter za prisiljence in poboljševance. Prestopke zoper nje je kaznovati kot disciplinski pregrešek.

§ 55.

Premembe hišnih redov.

Za vsako premembo hišnih redov veljajo ista določila (§§ 52., 53., 54.). Prememba zadobi moč, ko sta jo odobrili deželni oblastvi in je bila razglašena.

VIII. oddelek.

Predpisi za vodenje zavodovih organov in disciplinarno postopanje ž njimi.

§ 56.

Načelna določila.

Dolžnosti zavodovih organov so določene po namenu njih službe, po splošnih in zlasti za prisilne delavnice in popoljševalnice vsakokrat veljavnih zakonih, potem po disciplinarnih predpisih za deželne uradnike, po tem statutu in po hišnih redih in naposled po posebnih zanje izdanih navodilih

§ 57.

Izdaja službenih navodil za uradnike.

Deželni odbor izdaja za zavodove uradnike posebna službena navodila.

§ 58.

Občevanje uradnikov med sabo in njih delokrog.

Uradniki morajo med sabo občevati, kolikorkrat službena korist zahteva vzajemno delovanje.

Sklicevati domače konference, pristoji ravnatelju.

Službene difference med zavodovimi uradniki je s poročili naznanjati deželnemu odboru.

§ 59.

Občevanje uradnikov s pazniki.

Uradniki zavodovi imajo pravico, dajati paznikom v službenih zadevah napotila in jim delati očitke. Očitovanje

pa bodi dostojno in se nikdar ne dogajaj vpričo prisiljencev in poboljševancev.

§ 60.

Občevanje uradnikov s prisiljenci in poboljševanci.

V občevanju s prisiljenci in poboljševanci so uradniki dolžni postopati krepko, dosledno in strogo, brigati pa se jim je hkratu tudi za njih zadeve in vsakemu biti dobrohotnim. Skrbno je paziti uradnikom, da neenakomerno ne ravnajo ž njimi, da jih ne žalijo in ne zbadajo.

§ 61.

Vedenje paznikov.

Za vedenje paznikov do uradnikov, med sabo in do prisiljencev velja navodilo za stražno osebje (§ 32. st.).

§ 62.

Službeni pregreški zavodovih uradnikov.

Službene pregreške zavodovih uradnikov kaznuje deželni odbor po disciplinarnih predpisih za deželne uradnike.

§ 63.

Službeni pregreški paznikov.

Službene pregreške nadpaznikov in paznikov kaznuje domača komisija z ukori in globami. Zoper odločbo domače komisije je dovoljeno, pritožiti se pri deželnem odboru v 8 dneh.

Ako se domači komisiji vidi odpust iz službe potreben, mora to predlagati deželnemu odboru.

§ 64.

Začasna odstava od službe.

Ako je nevarno odlagati, sme ravnatelj njemu podrejene organe začasno odstaviti od službe. O vsaki odstavi mora nemudoma poročati deželnemu odboru.

Razen primerov, ko je nevarno odlagati, pristoji deželnemu odboru, odrediti začasno odstavo od službe.

IX. oddelek.

Predpisi za vedenje prisiljenecv in poboljševancev.

§ 65.

Uvodna opomnja.

Prisiljenci in poboljševanci so, dokler bivajo v zavodu, podvrženi splošnim zakonom, ki se glede njih uporabljajo s to premembo, da se njih pregreški in prestopki, storjeni v zavodu, ne kaznujejo pred sodišči po določenih kazenskega zakona, nego v zavodu po disciplinarnih predpisih. Z ozirom na to so v naslednjem navedena samo dejanja, ki jih je presojeti po splošnih zakonih in predpisih.

§ 66.

Subordinacija.

Prisiljenci in poboljševanci so dolžni, vesti se do zavodovih uradnikov in paznikov skromno in spoštljivo,

v pozdravilo vstajati s sedeža, oziroma se odkrivati, jih ogovarjati z „gospodom“ ter se v občevanju ž njimi vzdrževati vsake nespodobne besede.

Prisiljenci in poboljševanci morajo dalje brez ugovora biti pokorni zavodovim uradnikom in paznikom.

§ 67.

Občevanje prisiljencev in poboljševancev med sabo.

Prisiljencem in poboljševancem je dovoljeno s svojimi sostanovaleci in sodelavci občevati, ako to ne moti službe božje, molitve, dela ali nočnega pokoja. Prisiljenci in poboljševanci raznih oddelkov pa smejo med sabo občevati samo z dovoljenjem nadzornih organov. V občevanju so prisiljencem in poboljševancem prepovedane in se kaznujejo izjave mnenja o verskih in političnih vprašanjih, nenravni pogovori in nenravne kretnje, pripovedi o storjenih kaznivih dejanjih, prepiri, tepeži in psovanje ali grdo ravnanje, četudi se ta dejanja ne kažejo kot hudodelstva, pregreški ali prestopki po občem kazenskem zakonu.

§ 68.

V občevanju z vnanjimi ljudmi.

Občevanje z vnanjimi ljudmi je dopuščeno samo z dovoljenjem nadzornih organov. To občevanje sme obsegati le tiste zadeve, za katere se je dovolilo občevanje z vnanjimi ljudmi. Zapuščanje zavoda brez dovoljenja nadzornih organov ter vsako dejanje, ki naravnava ali pospešuje beg, je kaznivo.

§ 69.

Izpolnjevanje hišnega reda.

Prisiljeneci in poboljševanci morajo izpolnjevati predpise hišnega reda. Tiste, ki ravnaajo zoper hišni red, je kaznovati; tudi morajo povrniti škodo, ki so jo morebiti storili.

§ 70.

Pridnost pri delu.

Prisiljeneci in poboljševanci morajo biti pri pouku pazljivi in pridni, tudi morajo pazljivo in marljivo opravljati dela, ki so jim odkazana. Tiste, ki so nemarni in leni, morajo nadzorni organi takoj pokarati in jih naznaniti, da se kaznujejo.

§ 71.

Vedenje ob boleznih.

Vsak prisiljenec in poboljševanec mora brez odloga naznaniti, da je zbolel. Zdravnik odloči, ali ga je zdraviti in če naj preneha delati. Če se prisiljenec ali poboljševanec dela bolnega, mora zdravnik predlagati kazen.

§ 72.

Vedenje pri prošnjah.

Prisiljeneci in poboljševanci, ki imajo kako prošnjo, se morajo obrniti do ravnatelja, oziroma do dušnega pastirja in učitelja, ki odločita o prošnji ali posredujeta glede nje.

§ 73.

Vedenje pri pritožbah.

Pritožbe je prijavljati ravnatelju, ki o njih, če je treba, primerno odredi. O vseh pritožbah poroča ravnatelj domači komisiji.

§ 74.

Dopustnost prošenj in pritožb pri domači komisiji.

Prisiljencem in poboljševancem je poleg tega dovoljeno, podajati prošnje in pritožbe ustno pri domači komisiji. Tisti, ki se nagajivo pritožujejo, se disciplinarno kaznujejo.

§ 75.

Razglasitev predpisov o vedenju prisiljencev in poboljševancev.

Določila tega oddelka je poočitovati prisiljencem in poboljševancem na primernih mestih po sobah, učilnicah in delavnicah ter jim jih tudi ustno zabičevati.

X. oddelek.

Izpust prisiljencev in poboljševancev.

§ 76.

Priprave.

Ravnatelja in učitelja dolžnost je, da se pri kranjskih prisiljencih in poboljševancih, ki kažejo resnično poboljšanje, dogovorita ž njih svojci, z domovnimi občinami, človekoljubnimi društvi in podjetniki, ki potrebujejo delavcev, v ta namen, da se prisiljencem in poboljševancem, kadar se izpuste, zagotovi delo pri poštemem obrtu. Glede tujih prisiljencev in poboljševancev se mora v tem oziru ravnateljstvo dogovoriti s pristojnim c. kr. okrajnim oblastvom.

Tudi je prisiljence in poboljševance navajati, da so v zavodu v dotiki in zvezi s svojci in domovnimi občinami. To občevanje je v toliko pospeševati, kolikor je primerno namenu zavoda in ozirom hišnega reda.

§ 77.

Predlogi za izpust.

Vsak član domače komisije je upravičen, v njenih sejah predlagati izpuste. Predloge pa je, ako niso oprti na imperativno določilo zakona, nadrobno utemeljiti in zlasti je povedati, kako je zagotovljen obstanek prisiljencu ali poboljševancu, ki naj se izpusti.

§ 78.

Obravnava izpustnih predlogov v domači komisiji.

Domača komisija se mora o vsakem izpustnem predlogu posvetovati in po razmerah pozvedovati, da dožene, ali je izpust predlagati.

§ 79.

Uvrstitev prisiljencev in poboljševancev, ki naj se izpuste.

Ako domača komisija sprejme izpustni predlog, mora takoj tudi izreči, v katero vrsto izpuščencev je uvrstiti prisiljenca ali poboljševanca. Uvrščati pa je: v I. vrsto tiste prisiljence ali poboljševance, ki so se popolnoma poboljšali, ali ki se sicer niso popolnoma poboljšali, pa vendar niso nevarni osebam ali lastnini; v II. vrsto pa tiste, ki so nevarni.

§ 80.

Oblika podajanja izpustnih predlogov pri deželnih komisijah.

Če domača komisija sklene predlagati izpust, je o tem poročati deželni komisiji, pristojni o zadevah prisilnih delavnic, ter ji obenem doposlati izpisek zapisnika o seji domače komisije in razkaznico. Hkratu se je obrniti glede prisiljencev ali poboljševancev I. vrste do pristojnega oblastva zaradi doposlatve potrebnih potnih in izkaznih dokazil, če je treba, tudi zaradi potrebne potnine.

§ 81.

Poročanje o odločbah deželne komisije v domači komisiji.

O določbah deželne komisije glede izpusta prisiljencev in poboljševancev je poročati v prvi seji domače komisije, ki se vrši po odločbi.

§ 82.

Izvršitev izpusta.

Če se izpust dovoli, ga je kar najhitreje izvršiti tako, da se prisiljenci in poboljševanci, ki so bili uvrščeni v I. vrsto izpuščencev, izpuste na svobodo, oziroma da se izroče njih svojcem ali spremnikom, prisiljenci in poboljševanci II. vrste pa odpravijo na odgonsko oblastvo.

Potna in izkazna dokazila ter prihranke prisiljenca ali poboljševanca I. vrste je dati njemu ali njegovemu spremniku, II. vrste pa z razkaznico vred odgonskemu oblastvu.

XI. oddelek.

Končno določilo.

§ 83.

Letno poročilo.

Ravnateljstvo mora vsako leto ob koncu leta objaviti poročilo, ki razkazuje število prisiljencev in poboljševancev, ki so prišli v zavod in šli iz njega, potem uredbe in uspehe v njem, stroške za vzdrževanje zavoda in njih pokrivanje ter upravni organizem.

To poročilo je poslati vsem oblastvom, društvom in podjetjem, s katerimi občuje in je v zvezi zavod.

